

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Ay XIV

Reus Divendres 13 d' Octubre de 1899

Núm. 338

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ. (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . .
a provincials trimestre. . . . .
Extranjer y Ultramar. . . . .
(Anuals, a preus convencionalis.)

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general; son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de . . . . .

TOS

La que paga més

contribució de la pro-

vincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzem de guanos de **ARIUDOMS**

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix.—Cascos d' arengada pera adops de las hortallissas.

Magatzem á Riudoms y á Reus Vilá, núm. 3.

Fábrica de flors artificials

DE

Maria Perpinyá

REUS.—Carrer Major, número 22.—REUS

Com tots los anys en aquesta época hi ha un gran y variat surtit en coronas funebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinch y tela impermeable, medallons de diferents formas y classes, creus, penaments y altres objectes artísticos que en lo dia de difunts, solen col·locarse sobre las Tombas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUHITS

NOTA.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua, á la vegada que extraordinarias condicions d' economia en lo cost de compra y consum, reunixen las de marxa silenciosa, gran llimpiesa, espay redhuit y facilissim maneig, ventatjes difícils d' obtenir ab altres sistemes. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian á voluntat, las velocitats minima á maxima. Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris. Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituent conegut, indicadíssim contra l'iraquitisme, escrofúla, tuberculosis, convalecencias y en totas las malalties caracterizadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

Secció doctrinal

La actitut de Catalunya

Digne y honrada. A la pensa de molts acendeixen cada dia més las següents consideracions: Será veritat que la que ab tanta fé y entusiasme treballan pel bé de nostra estimada Catalunya, son un esbart de desequilibrats boigs, en ferme més clar, que han perdut la xabeta, darrera d' imaginaris molins de vent? ¿son uns egoístas de criminals entranys que pel sol gust de fer mal tas titubejan en abocar nostra Patria á la vora del precipici, ab tal de buscar estorbis á la dolse famiente dels que, sense una idea noble, sense altre pensament que l' de medrar y sense altre plan que l' del lucro,

sols ambicionan fer tranquils la digestió y dormir en las delicias de Capua?

No y mil voltas no; los que per son entranysable amor á la terra que guarda las cendras de sos antepasats y per lo perfecte coneixement de las necessitats de la mare Patria li buscan lo que pot y deu satisfer aquestas, no son boigs ni criminals.

Lo que ells desitjen—ab tan plausible intenció—com tot bon catalá y com tot bon fill d' alguna de las regions germanas pera aquestas, es convenient que vegi cada jorn més clar; es necessari que ab la mar á cor, aquest tranquil y l' front alt ho dihém sense circunloquis: que tothom aspiga d' ahont venim y ahont aném y aixis s' engrossaran cada dia més nostras filas y cada dia més deixarem ben assentat l' honor de nostre patelló.

Te conciencia, Catalunya, de sa existencia, de son valer y de sos drets y en nostra Patria guarda com ho demostran los fets—lo mer pregón amor al terror que ns ha vist naixer, arrencat varias vegadas pam á pam y á costa de la sanch de sos fills á estrangeres invasions; á la llengua, vera expressió de nostres sentiments, tan voltada de gloria en altres temps quan ab ella s' dictavan lleys á mitj mon y estudiada y honrada avuy dia, cada jorn més á casa y al extrajer, y com ho proben, entre eitra rahons, los apreciabils treballs en catalá en l' últim Congrés de Medicina de Moscov; á nostra fé arrelada en nostres cors com la creu que plantá Sant Pau en las rocas del mon. Tabet en la romana Barcelona al venir á predicar la Lley del Fill de Deu; á nostras antigas y patriarcales costums, de las que devém esporgar lo flamenquisme y las plagas que la embrutan un bon xich actualment y á nostres drets guanyats ab honra y defensas ab l' heroisme digne d' un Casanovas sobre las murs de Barcelona, al caure envolcallat ab la bandera catalana, formant tot en conjunt lo fecundant sol qual escalfá pens es, necessari pera viure, la sava que deu fer revivre l' arbre de sedegada Catalunya.

Molts parlen de nostra Patria sense conèixerla; ai després de llegir las obras, referent á ella, d' en Balaguer, d' en Bofarull, d' en Pujadas, d' en Bertran Soler, y de tants altres, ja antigas, ja modernas, no l' admiran, be ls hi podrán dir que l' seu cor está plé de tot noble sentiment y perfectament aplicabl lo que deya Balmes referent á la Religió: «los que la menys prehan ho fan per ignorancia ó per malicia». En las planas de la Historia s' hi aprén lo coneixement de la envejable organizació y las inmarcesibles glorias de la antiga y próspera Nació catalana, y quant innegable es que, desde sa unió ab Castella sempre la fills de Catalunya—á pesar del desapego ab que se ha mirat en tot temps sense causa ni motiu—han fet resplandir ab sos fets y ab sos treballs la historia general espanyola y no devém citar exemples que de tots no de sobras coneguts.

Catalunya que sixó no ignora; Catalunya lo poble actiu y treballador per excelencia que ha sapigut fer productives á la vista de la poca fertilitat de sa terra, altivas é incultas rocas qual veritat reflecta l' adagi castellá: «el catalán, de las peñas saca pan», y que ha sapigut sempre ferse superior á la desgracia arrencant de la miseria á mils de brassos ocupantlos en la industria ó en las arts, fins á ser avuy la regió més rica y més industriosa; Catalunya, repetim, per aixó, gelosa de son passat y de sos drets com ho es del compliment de sos debers y fuetjada per ja antics y cada jorn majors abusos, demostra que avuy, com sempre, si capás es de donar vida per son honor y sa empenya paraula, no li apar pendre paper en dramas en que degui representar la part d' esclau ni de víctima y degut á aixó, res de nou demana, sino que li respectin lo que es seu y no l' obliguin á oblidar que es major d' edat y á anar per camins esgarriats y ab companys que sols al deshonor, á la ruina y á la mort poden portarla.

Catalunya no aménassa, ab sa actitut justa y legal la unitat espanyola en lo que siga l' be de totas las regions; no es separatista sino de lo corruptiu y de lo ruinos; es germana carinyosa de sas germanas, com ella dessangrada y clavada en creu baix lo poder dels moderns Pons Pilats y aménassada per famelichs corps cobliciosos de carn morta; ella no s' nega al compliment de cap de sos debers; sols demana ayre pera respirar, espay suficient pera exercitar ab profit propi, sas activitats; Catalunya té dret á la vida, aixó vol, aixó demana. Y que no esté fora de lo que d' ella reclaman sa historia y sa dignitat ho demostra l' alienador espec-tacle de las regions germanas al despartir de son omní-nós son y veentnos dignes y resoltos, enviantnos en

coratjadoras paraules el propassar-se seguint nostre exemple; los companys d'enllà al mar apinyant-se pera animarnos; los que ni companys de rassa son, admirant nostra actitud y la noblesa de nostra causa sent en aquest concert sols nota dissonant lo procedir d'alguns dintre d'Espanya mateix que 'ns critican, que 'ns apostrofan, que 'ns difaman... tots sabém perque; enllà ells ab sas concupiscencias y sas miserias.

Catalunya y Aragó no renunciaren á sos drets que ab sanch havian conquerit al enmullerarse en Ferrán ab na Isabel de Castella; degut á aixó es que, si sempre ha respectat nostra Pátria als Sobirans d'Espanya, may los ha proclamat reys, sino Comtes, que equival á governadors, y may ha cedit al trono la soberania que essencialment resideix en la nació; aixis ho comprengué Ferrán VII al firmar-se Conde de Barcelona y ab lo títol de Comtesa fou agasdejada S. M. la Reyna Cristina en 1888, any d'imperdurable memoria en lo qual s'expressaren ben clarament á la Sobirana las necessitats y aspiracions de Catalunya.

No troban encara prou fomentada la actitud de la Pátria catalana coaventada de que son origen, sa historia, son génit, sa parla y sas tradicions li donan cos propi y vida propia?

Y no se 'ns digui, altra part, que sols de recorts y antigalles vivim y que no ha fet y fá Catalunya via pel camí del verdader y lleigitim progrés.

Nostra regió, la primera en Espanya que conquerí sa independéncia arrancada dels alarbs, si inveniible ha sigut en temps de guerra perque sa fé religiosa y sas virtuts cívicas feyan valents á sos fills, en temps de pau ha sapigut demostrar no ser insensible á las paraules «honor» y «progrés» en sa verdadera acceptació; confirmant-ho per nosaltres lo ferrocarril de Barcelona; lo primer treball d'impremta fet en la mateixa ciutat y tants y tants altres adelantos ja en los temps antichs ja en los moderns qual enumeració fora llarga y nesada, que representa l'ál del esperit catalá treballant ó apoyant tot lo bell, tot lo gran, tot lo noble, tot lo hó...; poquíssimes vegadas atavorit y casi sempre estorbat en sos treballs per influencias estranyas.

Y la Exposició universal de Barcelona, del 1888, de imperdurable memoria, no diu res en favor de nostra afirmació; per si aixó no basta encara, recordém per un moment, encara que á la lleugera, lo que era la antigua marina catalana, qual recort podria dir moltíssim més que quantas rahons podriam expressar, en apoyo á lo que aném dihent, en un tomo de colossals proporcions.

Encara que curts viatjes y sels per la costa y á lo més fins elashoras opulentas ciutats de Fransa y de Italia, foren los que feyan los primers marinos catalans una volta als comtes de Barcelona lograren apartar de nostra terra als alarbs, molt nombrosos, ricas mercancias que en aquestas trobaren, se decidiren á arribar á Siria y al Egipte, en aquells temps del sígle XII, las páginas de qual historia, omplen las crennadas.

Quan En Berenguer III lo Gran s'enmullerá ab Na Dolça de Provensa, aumentá rapidament l'importancia de la marina catalana; y més molt més, encare quant en Ramon Berenguer IV, anomenat 'l Sant, conquerí Tortosa y 's quedá encarregat del govern d'Aragó per son projectat y després celebrat matrimoni ab Na Petronila, la filla d'En Ramon lo Monjo.

Allavors va comensar l'epoca gloriosa e que la bandera catalana dominá en lo Mediterrani y 'ls noms dels reys los Jaumes I y II y 'ls Peres II y III y lo d'En Ferrán lo católich van unidas las glorias y grandezas de la marina catalana; cabent á n' el últim la trista sort de que enmullerá ab Na Isabel I de Castella, va quedar tant abandonada y despreciada Catalunya que fins se privá als catalans de dret de lliure navegació pera afavorir lo comers de Cadiz y de Sevilla.

Ab sas «naus», ab sas galeras grossas, ab sas axatadas «fustas», ab sas lleugeras «sagetas», usadas en cas de guerras ó pera defensarse dels piratas, ab sas grandiosas «galiasas», ab sas «galiotas», ab sas «gondolas», desde 'l sígle VIII y següents, ab sos «bergantins» inventats á meytat del sígle XIV, ab sos «llaunts, carabelas» y «cocas» mes enllá, progressá en gran la marina catalana; de manera que si en l'any 1250, segons se llegeix en las Ordenansas del Consell municipal de Barcelona, sols hi havia de 3; en 1352 se parlava de una que portava 80 mariners y 480 presoners genovesos; en 1417 la nau d'En Pere Santón era de 450 toneladas y sols anava ab 500 soldats 'ls mars del arzipielach grech y de la Siria; y en 1454, en que era generalisat l'ús de las velas, inventada la brújula y 's coneixian mapas de las costas, se construhiren en Barcelona dugas embarcacions de 700 toneladas y una en S. Felu de Guixols de 750.

Exportaban frutas del país, formatjes, pesca salada, cera metalls, llana, quítrá, pells, cuyros, panyos, etc. é importaban drogas, materias pera la tintoreria, perlas, marfil, púrpura, outó paper y altres mercancias, essent verdaderament reys del mar, per lo qual deya Roger de Lluria, que ni 'ls peixos passaban sense portar en l'esquena l'escut de las barras catalanas.

Temps de gloria aquells en los que abundavan fets que com brillants estels il·luminavan las planas de la historia y que may, mentres lo mon siga mon, podran oblidarse; temps de gloria qual remembransa si obliga á tots los catalans á vetllar pel bé de Catalunya, mes obliga encare als nobles y valents fills de la casa Catalana, digne d'aquells que tant en alt posaren á nostre patria y que desde son lloch de repós, de cor beneheixen els que tant treballan pera reverdir los llòrs que á sos fronts rodeixaban.

Tenim ó no tenim rahó al afirmar que Catalunya té 'l dret de anhelar y desitjar, lo que necessita y demana, aixó es, que se li respecti y torni lo que es ben seu?

Si avuy hi ha encare qui 'ns nega, no sols nostre gloriós passat y nostres tradicionals glorias, «englobant» l'un y las altres en los del resto d'Espanya sino lo que 'ns es indispensable pel pervindre, la forsa de las circunstancias ensenyará á tots practicamente, que lo que desitja la mássa sana de Catalunya no es, ni molt menos, un impossible.

Obligació tenim tots de treballar á tal fi, si procurém, allisonats per lo passat posar bé las fitas pera temps á venir, ab la iniciativa catalana y ab suficiente llibertat d'acció, pot esperar Catalunya gloria y profit, sense esgarriarse los sentiments de nostre poble y no oblidant que no existeix lligitim progrés fora de la verdadera reiligió, treballant ab fé y entusiasme lo perviudra es nostre, es nostre ajudant Deu.

NARCIS DURÁN Y DESUMVILA.

Moncada, Octubre de 1899.

Lo tancament de caixas

La premsa de Barcelona

Dels setze diaris que 's publican á Barcelona, son catorze avuy los que defensen los interessos catalans. La corrent de l'opinió es tan forta, que fins algún periódich que en altrás ocasions no s'havia fet ressó més que d'aspiracions bordas en la nostra terre, avuy defensa al costat dels altres y ab l'ardiment de tots, una causa que es verament catalana.

Aixó á nosaltres ens ompla de goig, perque es un sintoma de vitalitat dels fills del nostre poble, y manifestada ab tal forsa, que fins decanta als forasters, á respectar la terra en que viuen. Y 'ns complau més, perque «La Ven de Catalunya», al costat del «Diario del Comercio», fon qui iniciá aquesta actitud de la premsa, qui sugerí el contribuyent la veritat de que 'l Concert económic era 'l primer remey que devia demanar pels seus mals, y qui declará lligítima y noble la conducta dels Gremis. Aixis orientada l'opinió, la premsa s'ha deixat portar per 'ells, y avuy un, demá un altra, s'ha format un concert de veus, totas influhidas per enlayradas aspiracions.

Sols dues notes discordants hi ha en aquesta armonia, y son lo «Diario Mercantil» y 'l «Noticiero Universal».

Del primer d'ells s'explica bé la seva actitud per la índole del mateix; alló es per meytats un diari mercantil y un butlletí de l'Hisenda. Empleat á la Delegació lo director, damunt dels expedients que jaohen s'escruihen los articles enverenats contra Catalunya, var al quefe, y resulti lo verdader inspirador lo Delegat, si cada cop d'incensar que 's venti á las sevas conveniencias pot representar lo pujar un grahó al «escalafón»?

Del «Noticiero Universal», casi no deuriam parlar-ne. Es ja un arrepenit y prous remordiments per la campanya feta sent en Mencheta á la butzaca. Pero no está de més lo dir que 'ls atachs d'aquell diari al doctor Robert, han coincidit ab l'haverse declarat cessant d'un empleo al Municipi que cobrava sense desempenyar-lo, lo seu redactor-quefe. Altrement també 's simultaneja la devocó del «Noticiero» ab la Delegació, ab la fetxa d'unas cartas que havém vist del director d'aquell diari al president del primer centre económic de Catalunya, demanant que recomanés á dos redactors seus pera que entressin á distrutar los sous de la Hisenda. Y aixó no ha d'estranyar á ningú, perque es un fet públich, que l'informació municipal del «Noticiero» li donava fins á l'entrada del doctor Robert á l'Alcaldia, un redactor empleat del Municipi, que á las horas d'oficina assistia á las sessions municipals y prenía notas de las juntes de las comissions.

La dimissió del Alcalde

Lá noticia de que l'Alcalde doctor Robert havia firmat los Decrets d'embarch y presentat la dimissió va causar ahir nit sensació y tristesa.

Es llástima que 'l doctor Robert que ab espontánea fermesa havia pres tan enérgica actitud en defensa dels furs dels industrials catalans y de la ley hagi cedit esferehit devant del «papu» del processament.

Lo Govern y la gent de Madrid volian que 'l doctor Robert dongués l'autorizació que se li demanava ó que dimitís. Lo doctor Robert los hi ha donat cumpliment; ha donat l'autorizació y ha dimiit.

Quan un home dins sa conciencia sent los grans devers que imposan en certs moments solemnes los interessos de la patria, te d'afrontar ab valentia las situaciones difícils ó retirarse de son puesto avans d'encoratjar ab sa actitud forts moviments de la opinió pública.

En nostre concepte la que 's diu la Real Ordre aclaratoria del ministre d'Hisenda, interpretació aclarint los dptes legals de que tant s'ha parlat aquestos derrers dias, pot explicar los consells que han inspirat la resolució del doctor Robert, pero si aquest entenía que fins ahir que era ilegal autorisar la entrada en lo domicili d'un ciutadá, avans de que aquest hagüés negat al Agent Executiu la entrada en son dit domicili, lo deber del doctor Robert era deixar l'Alcaldia avans de donar una ordre contraria á sa convicció y á sa conciencia.

Lo decret d'embarch

En lo decret del senyor Alcalde, concedint autorizació pera penetrar al domicili dels contribuyents mo-

rosos en mérits dels quatre expepents presentats novament per l'Agencia executiva s'hi troban contínuats entre altres los dos «considerandos» del tenor següent:

Considerant, que si be 'l que proveheix per severa en lo criteri personal que exposá en la providencia del 9 del actual y en los seus oficis dirigits á la Delegació d'Hisenda en los dias 5 y 6 del proo mes, respecte á la interpretació dels articles IX y XVI de la Instrucción de 12 de Maig de 1888, ve obligat, no obstant, á sometre's á la que d'un modo oficial y terminant s'ha donat pel ministeri d'Hisenda en sa esmentada R. ordre telegráfica posterior á dita providencia y anterior á la del senyor delegat, fetxa d'avuy.

Considerant, que després de la expressada R. O. telegráfica, l'Alcaldia infringiria las Lleys, sia qui 's vulga la persona que la desempenyés, incurriria en responsabilitat penal si denegués las autorizacions que l'agent executiu sollicita.

De conformitat ab la interpretació que 'l senyor ministre de Hisenda, s'ha servit donar als articles IX y XVI de la Instrucción... s'otorga la autorizació de referencia.

(De La Ven de Catalunya).

CONTESTACIONS

Los Sagells

de la Unió Catalanista

de quina forma ó manera los emplea V?

V

Sr. Director de Lo SOMATENT:

Mon apreciat senyor: De quina manera es la que jo uso 'ls sagells catalans, es la pregunta que vosté avuy me dirigeix per-que li contesti en les planes del seu periódich. Doncs, bé: li agraeixo de tot cor la atenció que vosté ha tingut am mi, i junt amb aqueixes lletres va la meva resposta o parer.

De primer que tot, li confesso am tota la meva franquesa, de que sino m'en hagués remés un a dins d'una carta un amic meu de Barcelona, are fora l'hora de que encare no hauria vist cap d'aquets sagells que la «Unió Catalanista» ha tingut mes magna la idea en editar. Ja que no li puc respondre de quina manera 'ls uso com jo voldria, vaig a dirli com ho faré tant aviat com jo 'n tingui a mb.

No ho permeten a les cartes de correu; però, com que una carta casi sempre sol esser una prova d'amistat que l'amic remet a un altre, está molt bé incloure al peu de la llettra d'acneixes a la part de dintre, ja que no ho volen a la part de fora; però no ho está per a mi 'l clavar-lo en papers i objectes que 'ns porten de terres estranyes per la nostra perdicó, i encare molt menys ho está quand s'hi fa usar com aquell que diu a la violencia. Al meu entendre, aqueix sello vé a ésser un simbol d'amor i esperit catalá, i aqueix amor catalá no s deu juntar mai am coses que prevenen de cer a gent que a nosaltres no mes se porten enganys, odis i baixeses hipocrites. Mai aqueix amor se deu fer pendre a la força, que no entra al cor i es lluitar en debades quan no una profanació.

El sagell catalá, jo l'usaria en els llibres de casa nostra, a dintre les cartes d'amigs, i fins en el peu dels meus propis trevalls, i en coses que fossin ben dignes de portar-lo, en coses ben catalanes i de bona harmonia, perque juntes amb ell poguessin anar per tot arreu del mon civilisat de gent sensata, perque poguessin veure que les nostres obres, son fortes, i poden anar am la cara ben neta i acompanyades del sagrat amor de la nostra patria, per-que comprenguessin que Espanya amaga una regió máscle i sana, a-on no tot és toreros i flamenquisme. Aixis hauria d'ésser!

Gran, molt gran el considero 'l sagell de la «Unió Catalanista» i prou m'en guardaria de portar-lo allá a-on no hi há sentit ni bones idees.

Aquí té la meva resposta al ensemps que parer sobre 'ls sagells, que li pug donar mes franca com a bon catalá que soc. I disposi en tot del seu affm.

PLACIT VIDAL ROSIC.

Alcover, 11 d' Octubre, 99.

VI

Al senyor Director de Lo SOMATENT.

Apreciat company:

Am tot i que revela exageració patriótica, no condemnem, en les circunstancias d'avuy, la propaganda mitjansant el timbre de «La Unió».

Ja es conegut el resultat que, en l'esfera de la política practica, han obtingut manifestacions per l'estil en terres subjugades com la nostra. Creient més en la virtut de les idees, individualment he desestimá la propagació dels timbres d'aquell Centre.

Expressant-li de nou la seva simpatia, deixa contestada la pregunta de vosté 'l seu affm. company

JOAN PEREZ JORBA.

Bercelona 11 d' Octubre de 1899.

Nostras firas y festas

Lo que 'n diuhen fora
Borjas del Camp 12 Octubre 1899.

Sr. Director de Lo SOMATENT.

Regna en aquest poble gran entusiasme per assistir a las firas y festas d' eixa ciutat.

Ahir se llegí lo periòdich de sa direcció que publicava 'l programa, més ó menos oficial, de las festas y creguí que resultá del agrado de tots quants lo vegeren.

No dubtant que serán una gran cosa las festas d' aquest any, son molts los que pensan concorrihi.

Als cartells hi hem trobat un defecte no més, lo d' estar aquets redactats en la llengua dels hidalgos quant nosaltres som catalans, fills de la terra tant y tant maltractada per los de las Castellas.—Lo Corresponsal.

CRÓNICA

Posém en coneixement de nostres lectors que quants vulgan adquirir sagells de la «Unió Catalanista», corresponents a la primera edició, poden passar d' una a duas de la tarde per aquesta Redaccio.

En la estació dels Directes ahir a la tarde va morir d' un atach apoplètic l' antich dependent de la Agencia Miró D. Francesch Pedret.

Aquesta nit nostre Exm. Ajuntament celebrarà sessió de segona convocatoria.

Demà probablement se comensarán a repartir los programas de las festas que han de celebrarse en aquesta ciutat los dias 21, 22, 23 y 24 del present mes.

Degudament autorisat per lo senyor Ministre de la Governació, sortirà pera Madrid, en lo corren d' avuy, lo senyor Governador civil, don Mangel Luengo.

Durant sa ausencia, que serà de poch dias, quedarà encarregat del mando de la provincia, lo Secretari del govern civil, don Felip Curtoys.

La Associació Popular Regionalista de Barcelona se proposa donar una série de conferencias relacionadas ab los fins que persegueix, que no son altres que la propaganda de las idess catalanistas. La primera d' aquestas conferencias, que s' anunciará oportunament, estarà a càrrech del president de la Associació, D. Joseph Catarineu.

Segons noticias autorisadas, lo dia 20 del actual marxarán a ses casas ab llicencia ilimitada los individus perteneixents als reemplaços del 96 y 97.

Ahir a un concurrent del Café d' Espanya li agafá un atach havent sigut auxiliat per las autoritats las quals lo conduhíren a sa casa.

Lo senyor Governador civil ha regalat com premi pera las carreras de bicicletas que se celebrarán en aquesta ciutat durant las próximas festas, un valió estutx contenint petaca y mistera, ab preciosas incrustacions alusivas a las festas a que 's dedica.

Ha mort a Gandesa una pobre noya de set anys d' edat, a consecuencia d' una pócima que li havia administrat un curandero.

Lo falsificat galeno, ha sigut reduhit a presó, instruhintse las oportunas diligencias per lo Jutjat de Gandesa.

Ab objecte d' examinar los llibres de comptabilitat, al despaig del senyor governador civil han sigut cridats pera 'l dilluns próxim los aicades y secretaris de La Selva, Ribarroja y Montblanch.

Ab lo mateix objecte han sigut citats pera 'l dimecres los de Vilaplana, Vilaseca y Vimbodí.

En la fatxada de las Casas Consistorials de Tarragona ha quedat fixat lo cartell anunciador de las próximas festas y firas d' aquesta ciutat.

Comunican de Orense que una horrorosa tempestat descarregada en lo terme de Barco de Valdeorra, ha deixat en la major miseria a centenars de familias. Ha quedat arrasada la cullita de set pobles d' aquell Ajuntament. Lo vehinat ha demanat socorros als poders públics pera aliviar sa situació.

Lo recaudet ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat, per diferentas especies, puja a la cantitat de 623.32 pessetas.

Secció oficial

Círcol Artistich Catalá

Responent al objecte del per qué ha sigut fundada aquesta societat y en cumpliment de lo que preceptúan los Estatuts, se posa en coneixement dels senyors socis que molt en breu, y sens perjudici de posarne alguna més, quedarán obrtas las classes d' instrucció, solfeig, dibuix lineal, de figura, d' adorno y modelat al «barro» a quin efecte s' está procedint al arreglo de las dependencias en que deurán quedar instaladas.

Tots los senyors socis tenen dret a matricularse a qualsevol de ditas classes, donant previ avís a la Conserjería pera la consegüent inscripció, sense cap classe de dispensi per sa part, notificant que ditas classes s' obrirán lo dia 15 del present mes.

Lo Secretari 4.º, Joseph Sans.

Registre civil

del dia 11 d' Octubre de 1899

Naixements

Fé Fortuny Gullí, de Francisco y Dolores.—Francisco Bernabé Serra, de Joseph y Rosa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Antonia Gullí Savell, 65 anys, Santa Agna, 17.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Eduart.

CULTS RELIGIOSOS

Iglesia de las Carmelitas Descalsas

Segueix la Solemne funció de Cuarenta horas: tots los dias se posará de manifest a S. D. M. a las nou y a continuació se cantarà l' ofici.

Per la tarde a dos quarts de set se dirá lo Santíssim Rosari, y a las set se reservarà a S. D. Magestat.

Al dimenge dia de la gran Reformadora del Carmelo la Seráfica Santa Teresa de Jesús la honrarán ses fillas ab los cults següents:

A dos quarts de deu se cantarà l' ofici solemne ab sermó que está a càrrech del Rvmt. P. Jacobi Carmelita Descala. A dos quarts de sis de la tarde se cantarà al orga lo Seráfico Triasagi se farà l' últim dia de la Novena y s' acabarà donantse a dorar la Reliquia de la Santa.

Sant de demà.—Sant Calixto.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 11

Cap.

Despatxadas

Per: Torredembarra, l. «Isabel», en lastre.
Pera Torredembarra, l. «Enrique», en lastre.
Pera Valencia, l. «Antonietas», ab cibada.
Pera Cete, v. «Correo de Cartagena», ab ví.
Pera Cristiania, v. noruech «Sicilia», ab ví.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Interior	64.90	Cubas del 86	72.68
Orenses	12.80	Cubas del 90	60.87
S. Juan		Aduanas	96.25
Norts	51.45	Ob. 5 0/0 Almense	89.87
Franses	45.60	Id. 3 0/0 Fransa	45.
Filipinas	79.		
Exterior		PARIS	
		61.20 Norts	
		GIROS	
		26.75 Londres	32.05

Se reben órdenes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

J. Marsans Roí

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64.85	Aduanas	96.
Exterior		Norts	51.40
Amortisable		Franses	45.60
Cubas 1896	72.37	Orenses	12.85
Cubas 1890	60.75	Obs. 6 0/0 Fransa	88.27
Filipinas	78.75	Id. 6 0/0	45.
Exterior París	60.80	Id. 3 0/0	
		GIROS	
		26.75 Londres	32.05

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.—Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comerç de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diber.	Paper
Londres 90 dias fetxa			31.40
» 60 dias fetxa			31.95
» vista			
París 90 dias fetxa			26.25
París vista	26.	25.90	
Mersella vista			

VALORS LOCALS

	DIBER.	PAPER	OPR.
ACCIONS		Pias.	Pias.
Gas Reusense.		625	
Industrial Fariners		575	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		650	
Manufacturera de Algodón	100	110	
Compañia Reusense de Tranvias			
Compañia Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100		200	

Anuncis particulars

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA

SOLFEIG, PIANO Y CANT

A DOMICILI Y EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATEU

Arrabal Santa Anna, 64, Entressol.

Curs especial pera senyoretas

APRENENT REPARTIDOR

Se necessita un en la Imprempta d' aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Telégramas

Madrid 12.

S' han reunit los senyors Silvels, Dato, Villaverde y Durán y Bas y han examinat tots los antecedents de la cuestió relativa al senyor Robert, llegint variis telégramas oficials y particulars, y han acordat, en vista de que 'l senyor Robert havia anunciat son desitj de dimidir, acceptarli la dimissió.

Lo senyor Durán y Bas s' ha manifestat de complert acort ab lo govern, sense apoyar al senyor Robert.

En cumpliment del acort del govern, lo senyor Dato ha telegrafiat al governador civil de Barcelona, dihentli que accepti la dimissió del Robert.

La Real ordre admetent la dimissió del senyor Robert no 's publicarà, pobablement, en la «Gaceta».

—De Oporto comunicen noticias molt graves. Aumenta per modo extraordinari la peste.

S' ha triplicat lo número de cassos, comparats ab los de la setmana anterior.

Lo mes trist es que 's cassos son casi tots graves.

—Los catalans residents a Madrid censuran al senyor Durán y Bas per no haver presentat la dimissió.

—Diu un despaig de París que 's considera insuficient la mida de deixar de reemplaç a un tinent per lo de Montelimer.

—De Londres telegrafian a París participant que 'l Transvaal ha declarat la guerra a Inglaterra.

—Ahir a Bardeos, durant la sessió municipal, se produhí un gran alborot, insultant un sindich conservador al president de la República.

—París.—Diu un despaig de Pretoria que ahir a la nit abandoná son puesto y s' sotí de la capital l' agent diplomàtic de la Gran Bretanya prop del govern del Transvaal. Mr. Connigham Greene.

S' assegura que ab la ruptura diplomática han coincidit las hostilitats; donchs los boers han pres la ofensiva.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Servey dels trens de viatgers

De Mora a Reus		De Reus a Mora	
SORTIDA	ARRIBADA	SORTIDA	ARRIBADA
4:49 m. tren de mercaderies ab cotxes de 3.ª classe	7:54 m.	7:01 m. tren de mercaderies ab cotxes de 3.ª classe	9:49 m.
5:45 m. tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	7:07 m.	7:26 m. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	9:14 m.
8:44 m. tren mercaderies ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	7:31 m.	7:53 m. tren de mercaderies ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	9:21 m.
14:09 t. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	7:58 m.	7:03 m. tren de id. ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	9:29 m.
31:38 t. tren de mercaderies ab cotxes de 3.ª classe	8:18 m.	9:23 m. tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	10:31 n.

De Reus a Barcelona		De Barcelona a Reus	
SORTIDA	ARRIBADA	SORTIDA	ARRIBADA
4:43 m. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe (1)	8:22 m. Línea Vilanova	4:43 m. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	9:44 m. Vilafranca
7:09 m. tren exprés ab cotxes de primera classe	9:44 m.	7:09 m. tren de mercaderies ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	9:21 m.
1:01 t. tren de mercaderies ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	7:34 m.	1:59 t. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5:08 t.
1:59 t. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5:08 t.	7:02 t. tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	10:13 n.

De Reus a Barcelona		De Barcelona a Reus	
SORTIDA	ARRIBADA	SORTIDA	ARRIBADA
5:25 m. tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10:17 m. Línea Vilafranca	5:25 m. tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	10:17 m.
9:51 m. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1:01 t.	9:51 m. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1:01 t.
11:45 m. tren mercaderies ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6:35 t.	11:45 m. tren mercaderies ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6:35 t.
1:55 t. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	6:34 t.	1:55 t. tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	6:34 t.
7:02 t. tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	9:45 n.	7:02 t. tren exprés ab cotxes de 1.ª classe	9:45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trashedor a Sant Vicens.
 (2) Idem a Roda y Sant Vicens.
 (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril economic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde l'2 d' Octubre de 1899.

Sortides de Reus.—4:10, 9:00 matí, 2:32, 5:43 tarde.

Sortides de Salou.—4:56, 10:49 matí, tarde 5:10 y 7:25 nit.

Tranvia a vapor.—Sortides de la estació: 11:20 y 7:50 nit.—Sortides del Arrabal: 8:45 matí y 2:15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

Tranvia a vapor.—Sortides de la estació: 11:20 y 7:50 nit.—Sortides del Arrabal: 8:45 matí y 2:15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

OBRA NOVA

Fills il·lustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER DE LA AGUA, 26 (Teléfono núm. 31)

Comandant a Barcelona a las 4 de la tarde del día 4 de Julio de 1899.

PARIS 1899

BRUXELAS 1899

LONDRES 1899

BARCELONA 1899

VALÈNCIA 1899

MADRID 1899

SEVILLA 1899

BILBAO 1899

BURGOS 1899

VALLADOLID 1899

LEÓN 1899

OVIEDO 1899

ASTURAS 1899

CANTABRIA 1899

CASTILLA 1899

CASTILLA LA VELLA 1899

CASTILLA LA NOVA 1899

ARAGON 1899

CATALUNYA 1899

BALEARS 1899

VALENCIA 1899

MURCIA 1899

ANDALUSIA 1899

EXTREMADURA 1899

CASTILLA LA VELLA 1899

CASTILLA LA NOVA 1899

ARAGON 1899

CATALUNYA 1899

BALEARS 1899

VALENCIA 1899

MURCIA 1899

ANDALUSIA 1899

EXTREMADURA 1899

Publicacions regionalistas que reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya. «La veu de Catalunya», diari de Catalunya. «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya. «L'Art del Pàgès», quinzenari. «L'Aurora», mensual de Catalunya. «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona. «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya. «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya. «Las Cuatro Barras», setmanari de Catalunya. «Lo Geronés», setmanari de Catalunya. «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya. «El Vendrellenès», setmanari de Catalunya. «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). «Euzkatzale», setmanari de Bilbao (Bizcaya). «El Eco del Guairopes», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment als pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebra en Sant Sadurn de Noya, s'hi troben explicades ab claretat totas aquellas operacions y cuidados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cap americá, multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuidarlos, verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; seguit d'altres no menys importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuidados de que deuen ser objecte los cellars; s'hi donen instruccions que al objecte donan los més pràctics é inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que pugua compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impressió, enquadernat a la holandesa y s'aven en aquesta Imprempta, al preu de UNA PESSETA.

ALTA SAIXA

per a la contribució

Se n venen en la Imprempta d'aquest diari.

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER DE LA AGUA, 26 (Teléfono núm. 31)

Comandant a Barcelona a las 4 de la tarde del día 4 de Julio de 1899.

PARIS 1899

BRUXELAS 1899

LONDRES 1899

BARCELONA 1899

VALÈNCIA 1899

MADRID 1899

SEVILLA 1899

BILBAO 1899

BURGOS 1899

VALLADOLID 1899

LEÓN 1899

OVIEDO 1899

ASTURAS 1899

CANTABRIA 1899

CASTILLA 1899

CASTILLA LA VELLA 1899

CASTILLA LA NOVA 1899

ARAGON 1899

CATALUNYA 1899

BALEARS 1899

VALENCIA 1899

MURCIA 1899

ANDALUSIA 1899

EXTREMADURA 1899